

AD0032 Història del pensament econòmic

Universitat de Girona

Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales

Llicenciatura Administració i Direcció d'Empreses

Curs 2002-2003

assignatura optativa

6 crèdits

Campus de Montilivi

17071 Girona

fax +34 972 41 80 32

jaume.portella@udg.es

PROGRAMA d'HISTÒRIA DEL PENSAMENT ECONÒMIC

Professors: Jaume Portella

Objectius:

Es tracta de fer balanç de les escoles, tendències i autors més importants de la història del pensament econòmic fins a l'actualitat, tot destacant les seves aportacions intel·lectuals a la teoria econòmica. Després d'examinar algunes qüestions introductòries sobre el contingut de l'assignatura, la primera part es dedica als coneixements econòmics anteriors a la formació de l'escola clàssica. La segona part analitza els temes centrals de l'economia política en els seus inicis moderns fins a la fisiocràcia. A la tercera part s'estudia l'escola clàssica i el marxisme. La quarta part contempla el període de consolidació de l'economia, des de l'aparició del marginalisme fins a l'època dels anys trenta del segle XX. Finalment, els cinc darrers temes es dediquen al desenvolupament d'aquesta disciplina durant els últims seixanta anys, començant pels treballs de Keynes i Schumpeter.

Programa teòric:

Introducció

1. Els plantejaments bàsics de la història del pensament econòmic

1. Doctrines econòmiques, pensament econòmic i anàlisi econòmica.
2. Absolutisme i relativisme: reconstruccions racionals i reconstruccions històriques.
3. Economia: ciència o ideologia?

Bibliografia específica:

- J.A. Schumpeter (1954), *Història del anàlisi econòmic*, capítols 1-4.
- R.L. Meek (1979), *Economía e ideología*, pp. 294-338.
- M. Dobb (1976), *Teorías del valor y de la distribución desde Adam Smith*, pp. 13-51.

Primera part: ELS CONEIXEMENTS ECONÒMICS PRECIENTÍFICS DERIVATS DE LA PRÀCTICA, L'OBSERVACIÓ ASISTEMÀTICA I LES REFLEXIONS MORALS.

2. El pensament econòmic escolàstic

1. La filosofia aristotèlica i la seva transmissió.
2. Panorama del pensament econòmic medieval: preu just, moneda bona, interès lícit.
3. Els escolàstics espanyols dels segles XVI i XVII: l'escola de Salamanca.

Bibliografia específica:

- J.M. Keynes (1987), *La teoria general*, cap. 23
- M. Grice-Hutchinson (1982), *El pensamiento económico en España*, cap. 3

3. El mercantilisme.

1. Concepte i característiques generals.
2. El mercantilisme en els principals països europeus.
3. El mercantilisme tardà i el cameralisme.
4. El mercantilisme a Espanya: els arbitristes.

Bibliografia específica:

- L. Perdices, J. Reeder (1998), *El mercantilismo: política económica y Estado nacional*. Madrid, Ed. Síntesis.
- M. Grice-Hutchinson (1982), *El pensamiento económico en España*, cap. 4 (Mercantilistes espanyols).
- P. Vilar (1976), *Crecimiento y desarrollo*. Barcelona, Ariel, cap.2 (Primitius espanyols).
- T. Mun (1964), *La riqueza de Inglaterra por el comercio exterior*. México, Fondo de Cultura Económica.
- G. de Ustáriz (1968), *Teoría y práctica de comercio y de marina*. Madrid, Aguilar.

Segona part: L'EMERGÈNCIA DE L'ECONOMIA POLÍTICA CLÀSSICA.

4. Els primers esforços sistemàtics

1. Petty: aritmètica política.
2. Cantillon: el bressol de la ciència
3. Hume: teoria monetària i comerç internacional

Bibliografia específica:

- A. Roncaglia (1980), *Petty. El nacimiento de la economía política*. Madrid, Pirámide.
- F. Estapé (1971), *Ensayos sobre historia del pensamiento económico*, cap. 3.
- R. Cantillon (1978), *Ensayo sobre la naturaleza del comercio en general*. México, F.C.E.

5. La fisiocràcia i els seus precedents

1. Boisguillebert i Vauban, els precursors.
2. Il·lustració i crisi econòmica: l'origen de la fisiocràcia.
3. El "Tableau économique" i el producte net.
4. La política econòmica dels fisiòcrates.

Bibliografia específica:

- R.L. Meek (1975), *La fisiocracia*. Barcelona, Ariel.
- Ll. Argemí, E. Lluch (1985), *Agronomía y Fisiocracia en España (1750-1820)*. Valencia, Alfonso el Magnánimo.
- J.M. Naredo (1996), *La economía en evolución*, cap. 9, pp. 89-108.
- M. Kuczynsky, R.L. Meek, comps. (1980), *El "Tableau économique" de Quesnay*. México, F.C.E.

6. Adam Smith

1. L'escola escocesa i la *Teoria dels sentiments morals*.
2. La *Riquesa de les nacions*.
3. Divisió del treball i acumulació de capital.
4. Ciència econòmica i doctrina liberal.

Bibliografia específica:

- A.O. Hirschman (1999), *Las pasiones y los intereses*. Barcelona, Ed. Península.
- J. Cartelier (1981), *Excedente y reproducción. La formación de la economía política clásica*. México, Fondo de Cultura Económica.
- A. Smith (1988), *Investigación sobre la naturaleza y las causas de la riqueza de las naciones*. Barcelona, Oikos-Tau. (Versió catalana: *La Riquesa de les nacions*. Barcelona, Ed. 62).

Tercera part: L'ESCOLA CLÀSSICA I EL MARXISME

7. David Ricardo i Thomas R. Malthus

1. La teoria de la població de Malthus. Crisi i subconsum.
2. Ricardo: el model senzill del gra.
3. Els Principis i la teoria del valor i la distribució.

Bibliografia específica:

- P. Sraffa, "Prólogo general" i "introducción" a *Obras y correspondencia de D. Ricardo*, I, pp. VII-XLV.
- D. Ricardo (1984), *Els principis d'economia política i tributació*. Barcelona, Ed. 62 (Versió espanyola: *Principios de economía política y tributación*. México, F.C.E., 1973).
- T.R. Malthus (1986), *Un assaig sobre el principi de la població*. Barcelona, Ed. 62 (Versió espanyola: *Primer ensayo sobre la población*. Madrid, Alianza ed.

8. L'escola clàssica anglesa i continental

1. Say i la llei dels mercats.
2. Sismondi i les crisis.
3. Mill: la darrera síntesi.
4. Recepció del classicisme a Espanya

Bibliografia específica:

- J.S. Mill (1951), *Principios de economía política*. México, F.C.E.
- A. Flórez Estrada (1980), *Curso de economía política*. Madrid, Instituto de Estudios Fiscales.
- E. Lluch (1973), *El pensament econòmic a Catalunya (1760-1840)*. Barcelona, Ed. 62.
- E. Jaumeandreu (1988), *Rudimentos de economía política*. Barcelona, Altafulla.

9. Karl Marx i el marxisme.

1. Context i mètode: el materialisme històric.
2. Teoria del valor i plusvàlua.
3. Acumulació i crisi del capitalisme.
4. El marxisme després de Marx.

Bibliografia específica:

- M. Dobb (1976), *Marx como economista*. Barcelona, Ed. Anagrama.
- P. Sweezy (1982), *Teoría del desarrollo capitalista*. Madrid, F.C.E.
- K. Marx (1980), *El capital*. Barcelona, Crítica.
- N. Bujarin (1969), *La economía mundial y el imperialismo*. París, Ruedo Ibérico.
- K. Kaustsky (1974), *La cuestión agraria*. Barcelona, Laia.

Quarta part: EL MARGINALISME I LA CONSTRUCCIÓ DE L'ECONOMIA MODERNA

10. Aparició del marginalisme.

1. Gènesi del marginalisme: Cournot, Dupuit, von Thünen, Gossen.
2. La primera generació de marginalistes: Jevons, Menger, Walras.

Bibliografia específica:

- M. Blaug (1985), *Teoría económica en retrospectión*, pp. 374-391.
- A.A. Cournot (1969), *Investigaciones acerca de los principios matemáticos de la teoría de las riquezas*. Madrid, Alianza ed.
- C. Menger (1983), *Principios de economía política*. Madrid, Unión ed.
- L. Walras (1987), *Elementos de economía política pura (o Teoría de la riqueza social)*. Madrid, Alianza ed.

11. Desenvolupament del marginalisme.

1. Böhm-Bawerk: teoria de l'interès i període mitjà de producció.
2. Fisher: teoria de l'interès.
3. Wicksell: teoria de la distribució.
4. Pareto: economia del benestar.

Bibliografia específica:

- N. Bujarin (1974), *Economía política del rentista*. Barcelona, Laia.
- E. Böhm-Bawerk (1986), *Capital e interés. Historia y crítica de las teorías sobre el interés*. México, FCE.
- E. Böhm-Bawerk (1998), *La teoría positiva del capital*. Madrid, Aosta.
- K. Wicksell (1963), *Lecciones de economía política*. Madrid, Aguilar.

12. L'economia marshalliana

1. Panoràmica de la biografia intel·lectual i de l'obra de Marshall.
2. Teoria de la utilitat i de la demanda. L'excedent del consumidor.
3. Cost i oferta. El temps. Les economies externes.
4. Influència de les aportacions marshallianes.

Bibliografia específica:

- J.M. Keynes (1949), "Introducción" a A. Marshall, *Obras escogidas*. México, FCE., pp. ix-xxxii.
- A. Marshall (1963), *Principios de economía*. Madrid, Aguilar.

13. Altres corrents

1. Historicisme: l'escola antiga i l'escola nova
2. La Methodenstreit.
3. L'institucionalisme americà: Veblen i els altres institucionalistes.

Bibliografia específica:

- B.B. Seligman (1967), *Principales corrientes de la ciencia económica moderna*, caps. 1 i 3.
- T.B. Veblen (1966), *Teoría de la clase ociosa*. México, FCE.

Cinquena part: DE KEYNES FINS A L'ACTUALITAT

14. Keynes

1. La determinació dels nivells d'ocupació, els plans de producció i el mercat de treball.
2. La propensió a consumir. L'eficiència marginal del capital. La preferència per la liquiditat.
3. El model de la *Teoria general* i la política econòmica.

Bibliografia específica:

- Ll. Barbé (1992), *Curs d'introducció a l'economia*, II, caps. XVIII-XXI.
- J.M. Keynes (1987), *La teoría general de l'ocupació, l'interès i el diner*. Barcelona, Ed. 62.

15. Schumpeter

1. La teoria dels cicles.
2. La teoria de l'empresari innovador.
3. La *History* de Schumpeter.

Bibliografia específica:

- J.A. Schumpeter (1966), *Capitalisme, socialisme i democràcia*. Barcelona, Ed. 62.

- F. Estapé (1971), "El porvenir del capitalismo según J. Schumpeter", *Ensayos sobre la historia del pensamiento económico*

16. Els enfocaments keynesians

1. La síntesi neoclàssica
2. La revisió de les principals funcions keynesianes: consum i inversió.
3. Les teories del desequilibri.
4. La nova economia keynesiana.

Bibliografia específica:

- M. Beaud; G. Dostaller (1993), *La pensée économique depuis Keynes*. París, Seuil (Versió anglesa: *Economic thought since Keynes. A History and Dictionary*. Londres, Routledge, 1997).
- G.N. Mankiw, *Macroeconomía*. Barcelona, Antoni Bosch.

17. Les respostes a Keynes

1. El monetarisme de Milton Friedman. La crítica a la corba de Philips i l'estangflació.
2. La nova economia clàssica i les anticipacions racionals. El triomf del mercat i la desaparició de les crisis.
3. L'economia de l'oferta.
4. L'imperialisme de l'economia neoclàssica.

Bibliografia específica:

- R. Heilbroner; W. Milberg (1998), *La crisis de visión en el pensamiento económico moderno*. Barcelona, Paidós.
- P. Krugman (1994), *Vendiendo prosperidad*. Barcelona, Ariel.
- M. Friedman (1968), *Capitalismo y libertad*. Madrid, Rialp.

18. Els enfocaments alternatius

1. El neo-ricardianisme de Sraffa.
2. El nou institucionalisme de Galbraith.
3. Pluralisme en el pensament econòmic..

Bibliografia específica:

- A. Barceló (1992), "Chequeo a la ciencia económica", *Filosofía de la economía. Leyes, teorías y modelos*. Barcelona-Madrid, Icaria-FUHEM, *Economía crítica*, pp. 63-98.
- A. Barceló (1998), *Economía política radical*. Madrid, Ed. Síntesis.
- E. Lluch, "Pròleg" a P. Sraffa (1985), *Producció de mercaderies per mitjà de mercaderies*. Barcelona, Ed. 62, pp. 5-20.
- A. Sen (2000), "Mercados, Estado y oportunidad social", *Desarrollo y libertad*, pp. 142-182.

Programa de pràctiques:

A les sessions de classe, amb dues hores consecutives, es combinarà l'exposició del temari amb l'anàlisi i comentari de textos dels autors i tendències més rellevants de la història del pensament econòmic. Els textos seran publicats durant el curs, almenys una setmana abans de les classes pràctiques.

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

A la introducció i la primera part s'hi dedicaran les dues setmanes inicials, mentre que la segona part,

tercera, quarta i cinquena seran desenvolupades en tres setmanes cadascuna, aproximadament.

Sistema d'avaluació:

Al mes de març o abril es farà una prova escrita amb preguntes tipus test i l'explicació raonada d'alguna qüestió, a partir de lectures bàsiques i específiques recomanades expressament a classe; els aprovats podran alliberar matèria i acumular una puntuació màxima de 2 punts a la nota final. Els exàmens de juny i setembre tindran una estructura semblant al primer parcial.

Bibliografia bàsica:

- Ll. Argemí (1987), *Las raíces de la ciencia económica*. Barcelona, Barcanova.
- Ll. Barbé (1991 i 1992), *Curs d'introducció a l'economia. I.L'escola clàssica.II.L'escola neoclàssica, Keynes i Schumpeter*. Bellaterra, Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- E. Screpanti i S. Zamagni (1996), *Panorama de Historia del Pensamiento Económico*. Barcelona, Ariel.
- M. Blaug (1985), *Teoría económica en retrospectión*. Madrid, Fondo de Cultura Económica.
- R.B.Ekelund y R.F. Hébert (1992), *Historia de la teoría económica y de su método*. Mc Graw-Hill/Interamericana de España.

Bibliografia complementària:

- Barchouse, R. (1988), *Historia del análisis económico moderno*. Madrid, Alianza.
- Beltrán, L. (1988), *Historia de las doctrinas económicas*. Barcelona, Teide.
- Dobb, M. (1976), *Teorías del valor y de la distribución desde Adam Smith*. Buenos Aires, Siglo XXI.
- Grice-Hutchinson, M.(1982), *El pensamiento económico en España (1177-1740)*. Barcelona, Crítica.
- Estapé, F. (1971), *Ensayos sobre historia del pensamiento económico*. Barcelona, Ariel.
- Estapé, F. (1990), *Introducción al pensamiento económico. Una perspectiva española*. Madrid, Espasa-Calpe.
- Keynes, J.M.(1987), *La teoría general de l'ocupació, l'interès i el diner*. Barcelona, Ed. 62.
- Meek, R.L.(1979), *Economía e ideología y otros ensayos. Estudios sobre el desarrollo del pensamiento económico*. Barcelona, Ariel.
- Naredo, J.M.(1996), *La economía en evolución. Historia y perspectivas de las categorías básicas del pensamiento económico*. Madrid, Siglo XXI, 2ª ed.
- Oroval, E., ed. (1995), *Noves aproximacions a la història del pensament econòmic*. Vic, Eumo ed.
- Recktenwald, H.K. (1979), *Economía política.Una perspectiva histórica*. Madrid, Instituto Nacional de Prospectiva.
- Seligman, B.B. (1967), *Principales corrientes de la ciencia económica moderna*. Barcelona, Oikos-Tau.
- Schumpeter, J.A. (1954), *Historia del análisis económico*. Barcelona, Ariel.
- Schumpeter, J.A. (1967), *Diez grandes economistas: de Marx a Keynes*. Madrid, Alianza.
- Sen, A (2000), *Desarrollo y libertad*. Barcelona, Planeta.
- Segura, J. y C. Rodríguez-Braun, eds. (1998), *La Economía en sus textos*. Madrid, Taurus.
- J.J. Spengler y W.R. Allen, comp. (1971), *El pensamiento económico de Aristóteles a Marshall*. Madrid, Tecnos.
- Blaug, M. (2000), *Grans economistes abans de Keynes*. Barcelona, UOC/Proa.
- Blaug, M. (1999), *Grans economistes després de Keynes*. Barcelona, UOC/Proa.
- Eatwell, J.; M. Milgate, P. Newman, eds. (1998), *The New Palgrave: a dictionary of economics*. London, The MacMillan Press/New York, Stockton Press.
- Fuentes Quintana, E., dir. (1999-....), *Economía y economistas españoles*. Barcelona, Galaxia Gutenberg/Círculo de Lectores, 8 vols. (l'últim pendent de publicació).
- Perdices, L. y J. Reeder (2000), *Diccionario del pensamiento económico en España, 1500-1812*. Madrid, Ed. Síntesis.

Universitat de Girona
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials

Llicenciatura Administració i Direcció d'Empreses
Curs 2002-2003

Campus de Montilivi
17071 Girona
Tel: +34 972 41 80 32
jaume.portellaa@udg.es

PROGRAMA D'HISTÒRIA DEL PENSAMENT ECONÒMIC

Professora: Jaume Portella

Objectius:

Es tracta de fer balanc de les escoles, tendències i autors més importants de la història del pensament econòmic fins a l'actualitat, tot destacant les seves aportacions intel·lectuals a la teoria econòmica. Després d'examinar algunes qüestions introductòries sobre el contingut de l'assignatura, la primera part es dedica als coneixements econòmics anteriors a la formació de l'escola clàssica. La segona part analitza els temes centrals de l'economia política en els seus inicis moderns fins a la fisiocràcia. A la tercera part s'estudia l'escola clàssica i el marxisme. La quarta part contempla el període de consolidació de l'economia, des de l'aparició del marginalisme fins a l'època dels anys trenta del segle XX. Finalment, els cinc darrers temes es dediquen al desenvolupament d'aquesta disciplina durant els últims seixanta anys, començant pels treballs de Keynes i Schumpeter.

Programa teòric:

Introducció

1. Els plantejaments bàsics de la història del pensament econòmic

1. Diferències econòmiques, pensament econòmic i anàlisi econòmica.
2. Absolutisme i relativisme; reconstruccions racionals i reconstruccions històriques.
3. Economia: ciència o ideologia?

Bibliografia específica:

- J.A. Schumpeter (1984), *Història del anàlisi econòmic*, capítols 1-4.
- R.L. Meek (1979), *Economia e ideologia*, pp. 294-338.
- M. Dobb (1976), *Teories del valor y de la distribució desde Adam Smith*, pp. 13-51.

Primera part: ELS CONEIXEMENTS ECONÒMICS PRECIENTÍFICS DERIVATS DE LA PRÀCTICA, L'OBSERVACIÓ I L'ASISTEMÀTICA I LES REFLEXIONS MORALES.

2. El pensament econòmic escolàstic

1. La filosofia aristotèlica i la seva transmissió.
2. Panoràma del pensament econòmic medieval: preu just, moneda bona, interès lliçit.
3. Els escolàstics espanyols dels segles XVII i XVIII: l'escola de Salamanca.

Bibliografia específica:

- J.M. Keynes (1987), *La teoria general*, cap. 23.
- M. Girona-Hutchinson (1982), *El pensamiento económico en España*, cap. 3.

3. El mercantilisme.

1. Concepte i característiques generals.
2. El mercantilisme en els principals països europeus.
3. El mercantilisme tardà i el cameralisme.
4. El mercantilisme a Espanya: els arribistes.

Bibliografia específica:

- L. Perforesi, J. Reeder (1998), *El mercantilismo: política económica y Estado nacional*, Madrid, Ed Síntesis.
- M. Girona-Hutchinson (1982), *El pensamiento económico en España*, cap. 4 (Mercantilistes espanyols).
- P. Villar (1976), *Crecimiento y desarrollo*, Barcelona, Ariel, cap. 2 (Primitius espanyols).
- T. Mun (1984), *La riqueza de Inglaterra por el comercio exterior*, Mexico, Fondo de Cultura Económica.
- G. de Ustéitz (1989), *Teoría y práctica de comercio y de marina*, Madrid, Aguilar.

Segona part: L'EMERGENCIA DE L'ECONOMIA POLITICA CLÀSSICA.

4. Els primers esforços sistemàtics

1. Petty: aritmètica política.
2. Cantillon: el bressol de la ciència.
3. Hume: teoria monetària i comerç internacional.

Bibliografia específica:

- A. Romceglia (1980), *Petty. El nacimiento de la economía política*, Madrid, Piràmida.
- F. Espinós (1971), *Ensayos sobre historia del pensamiento económico*, cap. 3.
- R. Cantillon (1978), *Ensayo sobre la naturaleza del comercio en general*, Mexico, F.C.E.

5. La fisiocràcia i els seus precedents

1. Boisguillebert i Vauban, els precursors.
2. Il·lustració i crisi econòmica: l'origen de la fisiocràcia.
3. El "Tableau économique" i el producte net.
4. La política econòmica dels fisiocraes.

Bibliografia específica:

- R.L. Meek (1979), *La fisiocràcia*, Barcelona, Ariel.
- L. Argente, E. Llich (1985), *Agronomía y Fisiocràcia en España (1750-1820)*, València, Alfonso el Magnànim.
- J.M. Narredó (1998), *La economía en evolución*, cap. 9, pp. 89-108.
- M. Kuczynsky, R.L. Meek, comps. (1980), *El "Tableau économique" de Quesnay*, México, F.C.E.

6. Adam Smith

1. L'escola escocesa i la Teoria dels sentiments morals.
2. La Riquesa de les nacions.
3. Divisió del treball i acumulació de capital.
4. Ciència econòmica i doctrina liberal.

Bibliografia específica:

- A.O. Hirschman (1989), *Las pasiones y los intereses*, Barcelona, Ed. Península.
- J. Curneller (1981), *Excedente y reproducción. La formación de la economía política clásica*, México, Fondo de Cultura Económica.
- A. Smith (1988), *Investigación sobre la naturaleza y las causas de la riqueza de las naciones*, Barcelona, Oikos-Tau. (Versió catalana: La Riquesa de les nacions, Barcelona, Ed. 62).

Tercera part: L'ESCOLA CLÀSSICA I EL MARXISME

7. David Ricardo i Thomas R. Malthus

1. La teoria de la població de Malthus. Crisi i subconsum.
2. Ricardo: el model senzill del gra.
3. Els Principis i la teoria del valor i la distribució.

Bibliografia específica:

- P. Sraffa, "Prólogo general" i "Introducción" a *Obras y correspondencia de D. Ricardo*, I, pp. VII-XLV.
- D. Ricardo (1994), *Los principios de economía política y tributación*. Barcelona, Ed. 62 (Versió espanyola: *Principios de economía política y tributación*. México, F.C.E., 1973).
- T.R. Malthus (1986), *Un assaig sobre el principi de la població*. Barcelona, Ed. 62 (Versió espanyola: *Primer ensayo sobre la población*. Madrid, Alianza ed.

8. L'escola clàssica anglesa i continental

1. Say i la llei dels mercats.
2. Simondi i les crisis.
3. Mill: la darrera síntesi.
4. Receptió del clàssicisme a Espanya

Bibliografia específica:

- J.S. Mill (1951), *Principios de economía política*. México, F.C.E.
 - A. Fdez Estrada (1980), *Curso de economía política*. Madrid, Instituto de Estudios Fiscales.
 - E. Luch (1973), *El pensamiento económico en Catalunya (1760-1840)*. Barcelona, Ed. 62.
 - E. Jaurmendreu (1985), *Fundamentos de economía política*. Barcelona, Alfafila.
9. Karl Marx i el marxisme.
1. Context i mètode: el materialisme històric.
 2. Teoria del valor i plusvàlua.
 3. Acumulació i crisi del capitalisme.
 4. El marxisme després de Marx.

Bibliografia específica:

- M. Dubb (1976), *Marx como economista*. Barcelona, Ed. Anagrama.
- P. Sweezy (1982), *Teoría del desarrollo capitalista*. Madrid, F.C.E.
- K. Marx (1980), *El capital*. Barcelona, Crítica.
- N. Bujarin (1989), *La economía mundial y el imperialismo*. París, Ruado Ibérico.
- K. Kautsky (1974), *La cuestión agraria*. Barcelona, Lata.

Quarta part: EL MARGINALISME I LA CONSTRUCCIÓ DE L'ECONOMIA MODERNA

10. Aparició del marginalisme.

1. Gènesi del marginalisme: Cournot, Dupuit, von Thünen, Gossen.
2. La primera generació de marginalistes: Jevons, Menger, Welras.

Bibliografia específica:

- M. Blaug (1985), *Teoría económica en retrospectiva*, pp. 374-391.
- A.A. Cournot (1989), *Investigaciones económicas de los principios matemáticos de la teoría de las riquezas*. Madrid, Alianza ed.
- C. Menger (1963), *Principios de economía política*. Madrid, Unión ed.
- L. Vialras (1987), *Elementos de economía política pura (o Teoría de la riqueza social)*. Madrid, Alianza ed.

11. Desenvolupament del marginalisme.

1. Böhm-Bawerk: teoria de l'interès i període mitjà de producció.
2. Fisher: teoria de l'interès.
3. Wicksell: teoria de la distribució.
4. Pareto: economia del benestar.

Bibliografia específica:

- N. Bujarin (1974), *Economía política del rentista*. Barcelona, Lata.
- E. Böhm-Bawerk (1986), *Capital e Interés. Historia y crítica de las teorías sobre el interés*. México, FCE.
- E. Böhm-Bawerk (1986), *La teoría positiva del capital*. Madrid, Aosta.
- K. Wicksell (1963), *Lecciones de economía política*. Madrid, Aguilar.

12. L'economia marshalliana

1. Panoràmica de la biografia intel·lectual i de l'obra de Marshall.
2. Teoria de la utilitat i de la demanda. L'excedent del consumidor.
3. Cost i oferta. El temps. Les economies externes.
4. Influència de les exportacions marshallianes.

Bibliografia específica:

- J.M. Keynes (1949), "Introducción" a A. Marshall, *Obras escogidas*. México, FCE, pp. 10-220.
- A. Marshall (1963), *Principios de economía*. Madrid, Aguilar.

13. Altres corrents

1. Històricisme: l'escola antiga i l'escola nova
2. La Methodenstreit.
3. L'institucionalisme americà: Veblen i els altres institucionalistes.

Bibliografia específica:

- B.B. Seligman (1967), *Principales corrientes de la ciencia económica moderna*, caps. 1 i 3.
- T.B. Veblen (1969), *Teoría de la clase ociosa*. México, FCE.

Cinquena part: DE KEYNES FINS A L'ACTUALITAT

14. Keynes

1. La determinació dels nivells d'ocupació, els plans de producció i el mercat de treball.
2. La propensió a consumir. L'eficiència marginal del capital. La preferència per la liquiditat.
3. El model de la Teoria general i la política econòmica.

Bibliografia específica:

- Ll. Barbé (1992), *Curs d'introducció a l'economia*, II, caps. XVIII-XXI.
- J.M. Keynes (1987), *La teoría general de la ocupación, el interés i el diner*. Barcelona, Ed. 62.

15. Schumpeter

1. La teoria dels cicles.
2. La teoria de l'empresari innovador.
3. La *History* de Schumpeter.

Bibliografia específica:

- J.A. Schumpeter (1969), *Capitalisme, socialisme i democràcia*. Barcelona, Ed. 62.

- F. Estapé (1971), "El porvenir del capitalismo según J. Schumpeter", *Ensayos sobre la historia del pensamiento económico*

16. Els enfocaments keynesians

1. La síntesi neoclàssica
2. La revisió de les principals funcions keynesianes: consum i inversió.
3. Les teories del desequilibri.
4. La nova economia keynesiana.

Bibliografia específica:

- M. Baudt, G. Dostaller (1993), *La pensée économique depuis Keynes*, Paris, Seuil (Versió anglesa: *Economic thought since Keynes. A History and Dictionary*, Londres, Routledge, 1997).
- G.N. Mankiw, *Macroeconomía*, Barcelona, Antoni Bosch.

17. Les respostes a Keynes

1. El monetarisme de Milton Friedman: La crítica a la teoria de Phillips i l'estangflació.
2. La nova economia clàssica i les anticipacions racionals: El triomf del mercat i la desaparició de les crisis.
3. L'economia de l'oferta.
4. L'imperialisme de l'economia neoclàssica.

Bibliografia específica:

- R. Hallbroner, W. Millberg (1998), *La crisis de visión en el pensamiento económico moderno*, Barcelona, Paidós.
- P. Krugman (1994), *Vendiendo prosperidad*, Barcelona, Ariel.
- M. Friedman (1968), *Capitalismo y libertad*, Madrid, Rialp.

18. Els enfocaments alternatius

1. El neo-mercantilisme de Straffa.
2. El nuu institucionalisme de Galbraith.
3. Pluralisme en el pensament econòmic..

Bibliografia específica:

- A. Barceó (1992), "Chequeo a la ciencia económica", *Filosofía de la economía. Leyes, teorías y modelos*, Barcelona-Madrid, Icaria-FuJHEM, *Economía crítica*, pp. 63-98.
- A. Barceó (1999), *Economía política radical*, Madrid, Ed. Síntesis.
- E. Lúch, "Proleg" a P. Straffa (1985), *Producción de mercaderías por milla de mercancías*, Barcelona, Ed. 62, pp. 5-20.
- A. San (2000), "Mercados, Estado y oportunidad social", *Desarrollo y libertad*, pp. 142-182.

Programa de pràctiques:

A les sessions de classe, amb dues hores consecutives, es combinarà l'exposició del temari amb l'anàlisi i comentari de textos dels autors i tendències més rellevants de la història del pensament econòmic. Els textos seran publicats durant el curs, a més d'una setmana abans de les classes pràctiques.

Desenvolupament del programa al llarg del curs:

A la introducció i la primera part s'hi dedicaran les dues setmanes inicials, mentre que la segona part,

tercera, quarta i cinquena seran desenvolupades en tres setmanes cadascuna, aproximadament.

Sistema d'avaluació:

Al mes de març o abril es farà una prova escrita amb preguntes tipus test i l'opció de raonada d'algun qüestió, a partir de lectures bàsiques i específiques recomanades expressament a classe; els aprovats podran alliberar matèria i acumular una puntuació màxima de 2 punts a la nota final. Els exàmens de juny i setembre tindran una estructura semblant al primer parcial.

Bibliografia bàsica:

- Ll. Argemí (1987), *Las raíces de la ciencia económica*, Barcelona, Barcano.
- Ll. Baró (1991 i 1992), *Curs d'introducció a l'economia. L'escala clàssica II L'escala neoclàssica. Keynes i Schumpeter*, Bellaterra, Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- E. Scarpanti i S. Zamagni (1996), *Paradigma de Historia del Pensamiento Económico*, Barcelona, Ariel.
- M. Blaug (1985), *Teoría económica en retrospectiva*, Madrid, Fondo de Cultura Económica.
- R.B. Ekelund y R.F. Hébert (1992), *Historia de la teoría económica y de su método*, Mc Graw-Hill/interamericana de España.

Bibliografia complementària:

- Barceó, R. (1988), *Historia del análisis económico moderno*, Madrid, Alianza.
- Beltrán, L. (1986), *Historia de las ocurrencias económicas*, Barcelona, Tàide.
- Dobb, M. (1976), *Teoría del valor y de la distribución desde Adam Smith*, Buenos Aires, Siglo XXI.
- Grice-Hutchinson, M. (1982), *El pensamiento económico en España (1777-1740)*, Barcelona, Crítica.
- Estapé, F. (1971), *Ensayos sobre historia del pensamiento económico*, Barcelona, Ariel.
- Estapé, F. (1990), *Introducción al pensamiento económico. Una perspectiva española*, Madrid, Espasa-Calpe.
- Keynes, J.M. (1974), *La teoría general de la ocupación, el interés, el dinero*, Barcelona, Ed. 62.
- Mieszkowski, R.L. (1978), *Economía e ideología y otros ensayos. Estudios sobre el desarrollo del pensamiento económico*, Barcelona, Ariel.
- Narodo, J.M. (1996), *La economía en evolución. Historia y perspectivas de las categorías básicas del pensamiento económico*, Madrid, Siglo XXI, 2ª ed.
- Orvoel, E., ed. (1995), *Movimientos aproximados a la historia del pensamiento económico*, Vic, Eumo ed.
- Rothenwald, H.K. (1979), *Economía política: una perspectiva histórica*, Madrid, Instituto Nacional de Prospectiva.
- Seligman, B.B. (1967), *Principales corrientes de la ciencia económica moderna*, Barcelona, Oikos-Tau.
- Schumpeter, J.A. (1954), *Historia del análisis económico*, Barcelona, Ariel.
- Schumpeter, J.A. (1987), *Diez grandes economistas: de Marx a Keynes*, Madrid, Alianza.
- Sen, A. (2000), *Desarrollo y libertad*, Barcelona, Planeta.
- Segura, J. y C. Rodríguez-Draun, eds. (1995), *La Economía en sus textos*, Madrid, Taurus.
- J.L. Spengler y W.R. Allen, comp. (1971), *El pensamiento económico de Aristóteles a Marx*, Madrid, Temos.

- Blaug, M. (2000), *Grans economistes atans de Keynes*, Barcelona, UOC/Proa.
- Blaug, M. (1999), *Grans economistes després de Keynes*, Barcelona, UOC/Proa.
- Eastwell, J., M. Milgate, P. Newman, eds. (1998), *The New Palgrave: a dictionary of economics*, London, The Macmillan Press/New York, Stockton Press.
- Fuentes Quintana, E., dir. (1999-.....), *Economía y economistas españoles*, Barcelona, Galaxia Gutenberg/Círculo de Lectores, 8 vols. (últim pendient de publicació).
- Parides, L. y J. Rosser (2000), *Diccionario del pensamiento económico en España, 1500-1972*, Madrid, Ed. Síntesis.